

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PENTEKEN.

A zombori igazságügyi palota.

Zombor, szeptember 30.

Az igazságügyi palota immár oly régóta vajudó kérdése új stádiumba lépett. Ugyanis az igazságügyminiszter kiküldöttéi Záborszky miniszteri tanácsos és Jablonszky miniszteri műépítész az igazságügyi palota telkének kijelölése érdekében szeptember hó 28-án délelőtt és délután a helyszíni szemlét megtartották.

A bizottságba a város részéről annak idején a polgármester elnöklete alatt dr. Grüner Samu, dr. Markowyth Lajos, Mérő Ignác, Latinovits Szanisztó, dr. Thurszky Zsigmond küldettek ki. *Fernbach* Károly főispán meghívására résztvett a helyszíni szemlén a vármegye képviselőjében, a még mindig beteg alispán helyettese Michailovits Kornél főjegyző, a szabadságon levő polgármester helyettese dr. Alföldy Árpád h. polgármester, valamint Eperjessy Béla törvényszéki elnök.

A bizottság sorra járta azokat a telkeket, amelyek az igazságügyi palota építésénél számba jöhettek.

Nevezetesen a Latinovits Mária-, Matzitz-, dr. Buják és PocsKay-féle háztömböt, — a Juhász- és Antal-utcák elején levő telkeket, — a polgári kaszinó, függetlenségi és 48-as kör, és Kirchner-féle háztömböt, valamint a város tulajdonát képező és János fakeskedő által bérelt régi iaktanya telkét; megsejmelte továbbá a jelenlegi ügyészségi, börtön és nyomdahelyiség, valamint a kerteket felölelő s az Erzsébet-liget végéig elhuzódó vármegyei házhhoz tartozó és annak tulajdonát képező hatalmas területet.

Záborszky miniszteri tanácsos, *Fernbach* Károly főispán és a bizottsági tagok tulnyomó részének úgy financiaális mint szépitészeti szempontokból, de arra való tekintettel is, hogy az igazságügy palota felépítésével a városnak egy új fejlődési vonal jelöltetik meg, a város tulajdonát képező régi csendőrlaktanyaépület telke nyerte meg tetszését.

Jablonszky műépítész a szükséges elméréseket rögtön foganatosította ezen a telken.

Az épület felépítése az elmérésekből kitetszőleg akként tervezetik, hogy a jelenleg fennálló földszintes épület keleti részéből mintegy 10 méter levágtatik és szabad térnek lesz meghagyva. A palota sarka tehát az Erzsébet-liget keleti oldalának egyenes vonalába esnék, míg a jelenleg beépítetlen terület a palota céljaira olyképpen lenne beépítve, hogy a régi katonai laktanya mellett, továbbá az északi részen ugyancsak a most „sertés-tér“-nek nevezett helyen 19 m. 60 cm. utca hagyatnék.

Ily módon a két emeletre tervezett palota egy minden oldalról teljesen elkülönített helyen gyönyörű kilátást nyujtana, a melyben a kir. törvényszék, járásbiróság, ügyészség és fogházhelyiség minden nehézség nélkül elhelyezhető.

Az Erzsébet-utnak természetes meghosszabbítását a Kistemető-utca fogja képezni, míg az érintkezési pontul szolgáló Erzsébet, Szivaczi-uti elhajlás, Kistemető, valamint az Erzsébet diszkert mögötti utca összetalálkozásánál felszabaduló területen gyönyörűen befásítható kis park állhat a környékbeli lakosság rendelkezésére.

Záborszky osztálytanácsos, mint az igazságügyminiszter teljhatalmú megbizottja a telken kívül 150.000 koronát kért. Hosszabb tárgyalások után *Fernbach* Károly főispánnak a kért összeget sikerült 110.000 koronára leszorítania, a mibe a miniszter kiküldöttje nagynehezen bár, de végre belenyugodott. Ezen 110.000 kor. hozzájárulási összeget már most a város és vármegye törvényhatósági bizottságának kell megszavaznia. Hisszük, hogy a törvényhatósági bizottságok mérlegelik és belátják azokat az előnyöket amelyek ezen palotának felépítésével városunkra hárulnak, nemcsak az idegenforgalom emelésével, de ipari, kereskedelmi és közgazdasági téren is és nem fognak szükkeblüsködni, hogy az ily szépen a

megoldás stádiumába jutott ügyet elposványosítsák; indokolatlan késedelmezzel és tapasztalt közömbösségükkel a megvalósulást időtlen-időig elhúzzák.

Fernbach Károly főispánnak sikerült a kiküldöttől — aki a város érdekeit maga is jóakarattal támogatja — azt is kieszközölnie, hogy a törvényhatóság hozzájárulásai az építés megkezdésekor három évi részletben fizethetők le. Ez oly előny, amelyet minden habozás nélkül meg kell ragadni. A kiküldött a telken fennálló épület anyagát is a város rendelkezésére bocsájtotta, mely árverés útján 6—7000 koronáért értékesíthető.

Az építkezést a műszaki tervek elkészülte után haladéktalanul megkezdik.

—r.

Az igazság.

(Viszonzválasz a DMKE. fiók elnökségének válaszára.)

Egy kulturegyesület, minő a DMKE. bácsbodrogmegyei és zombori fiókja, sokkal erősebb szálakkal van a szívünkhöz növe, semhogy örömiünk telhetnék akár alaptalan megvádolásában, mit az egyesület közgyűléséről szóló tudósításunkból az elnökség erőszakolt sorok közti okoskodással a DMKE. valódi céljainak szolgálatához méltó buzgósággal igyekszik kihámozni, akár az egyesület javára semmiképpen nem szolgáló polémia folytatásában, melyre az elnökségnek a *Bács-megyei Függetlenség* 78. számában közzétett válasza erőnek erejével kényszerít.

Az egyik épügy ellenkezik lapunk hagyományával, akár a másik, mint ezt épen a válaszoló elnökség tudhatja legjobban. Tiszta sor előttük, hogy az alaptalan gyanúsítás ok nélkül keseríti és elkedvetleníti a *nobile officium* közbizalommal választott viselőit, holott a jó ügynek épen önzetlen lelkesedésükre és szives tevékenységükre van szüksége. Az oktalan polémia pedig csak arra jó, hogy érzékeny hiúságok, személyes ellenszenvet s egyéb emberi gyarlóságok áldozatává ejtse az ügyet — ellenségeinknek örömére.

Ezeknek világos tudatában mindenha is tartózkodtunk az egyiktől épügy, mint a másiktól s ezt lépten-nyomon tanusító hosszú pályafutásunk alapján mindenkitől megköveteljük, a DMKE. bácsbodrogmegyei és zombori fiókjának elnökségétől pedig anélkül is elvártuk volna, hogy szavainkat úgy vegye, ahogy mondva vannak és a sorok közt elbujtatott, lappangó értelmet, ami nincs, amit

an).

észült
vitélig

rak

30—26

„AGRARIA” Budapest, Váci-ut 2.

oda nem rejtettünk, ne keressen. A mi tollunkat nem fiskális érdek mozgatja, tehát nem is fiskális furfang vezet. A mi tollunk becsületes, egyenes és igaz, olyanná avatta nemes hivatásának, a nemzeti kultúra és a nemzeti állam szolgálatának erős tudata.

Sajnáljuk, hogy a DMKE. bácsmezei és zombori fiókja elnökségének személyében volt lapvezérünknek vagyunk kénytelenek ezt fejtegetni, de ha *amicus Plato, magis amica veritas*.

A tétlenség, fájdalom, akárhogy csűrjük-csavarjuk is, nem változhatik át tevékenységgé. Nem *vád* az, nem *nagy tévedésre, tájékozatlanságra valló igazságtalanság, melyet mint valótlan (!), mint izléstelen (!!) s mint illetéktelen (!!!) fiskális merészséggel a legerélyesebben vissza kell utasítani*, hanem meztelen igazság — melyet akár mentegethető, akár nem — férfias nyíltsággal meg kell vallani.

Igazságát bizonyítja maga a válasz minden józan itéletű ember szemében, bármennyire igyekszik is nehezebb védelmet a könnyebb támadással helyettesíteni. A fiók tevékenységét, melyet az elnökségen kívül az egész világ az igazgató választmány tanácskozásában, határozataiban és akeióiban keres. nem lehet egy-két hírlapi entrefilet-vel igazolni. Arról azonban, hogy az igazgató választmányt csak egyszer is egybehívták volna, a válasz mélyen hallgat, mert ez nem *szatira*, hanem valóság.

De bizonyíthatja az a néhány tag is, ki a közgyűlésen megjelent, elsősorban Szondy Mátyás kir. táblai bíró ur, kinek bírói igazságérzete inkább *tünődhetik* azon a merészségen, mellyel az elnökség épen a multbeli tétlenség és a jövődöbeli munkaprogram ügyében történt második kiméletes felszólalását szörin-szálán eltünteti, holott annak a közgyűlés jegyzőkönyvében is helyet kellene foglalnia. Mi épen az ő kiméletes észrevételének akartunk kiméletes viszhangjai lenni tudósításunkban — s hisszük, hogy voltunk is — s világért sem adtunk alaptalan vádat előbb más szájába, hogy aztán sajátunkká tegyük, mint azt az emlékezni nem tudó vagy nem akaró elnökség érthetetlen módon velünk is el akarja hitetni.

Amily mértékben esodálkozunk tehát az epéskedésen, melyre okot ép úgy nem szolgáltatunk, mint nem a közgyűlésen ez ügyben felszólt Szondy Mátyás kir. táblai bíró ur; s a mily mértékben meglep a bátorság, mellyel az elnökség ez ügyben a közgyűlés tanuságtételére mer hivatkozni velünk szemben, kik tárgyilagos tudósítást adtunk a közgyűlésről: ép annyira tiltakozunk kell szavaink valódi értelmének sorok közül szedett glosszákkal való kiforgatása ellen s nekünk kell erélyesen visszautasítanunk a sajtó hivatásáról adott hamis leckét. Mert eszünk ágában sincs ugyan a DMKE. bácsmezei és zombori fiókjának felügyelő hatóságává feltolni magunkat, de a sajtónak egyik legfontosabb hivatását, a nyilvános intézmények működésének ellenőrzését fogjuk mindig komolyan teljesíteni, mert a válasz ellenére is *illetékeseknek* tartjuk magunkat arra. Azért bizony a munkaprogramot, akár tetszik az elnökségnek, akár nem, *számon fogjuk tartani s ha kell, sürgetésével sem fogunk takarékoskodni*, mert ellenőrző tisztünkben, úgy mint eddig, nem az emberek érzékenysége, hanem egyes egyedül az ügy java és érdeke fog vezérelni bennünket.

Ámbár egy cseppet sem nyünk szerint való dolog, hogy viszonylással esetleg újabb alkalmat szolgáltatunk az elnökségnek a fiókegyesület tevékenységének egy újabb hírlapi cikkel való gyarapításához, mindazonáltal az igazság érdekében meg kellett mondanunk, amit mondtunk.

Reméljük azonban, hogy rövid idő multán az elnökségnek minden erejét leköti majd a DMKE. igaz feladatainak odaadó szolgálata s erőfölöslege hiányában a hírlapi entrefilet-k szerkesztését teljesen a sajtóra bizza, melyre tartozik; valamint azt is reméljük, hogy munkaköreink szétválása harmonikus tevékenységben fog egyesíteni bennünket azokért az igazi nagy feladatokért, melyeknek szolgálatára a DMKE. s a magyar nemzeti sajtó elkötelezte magát.

Tisztviselő otthon — és a közös konyha.

A „Bácska“ f. hó 24-iki számában a közös konyha intézményét ismerttettem; többek között eseteltem azt is, hogy miként ragadtatott ki a kezdeményező „Zombori tisztviselők fogyasztási szövetkezete“ kezéből a vezetés — s felhívást intéztem a tisztviselő-társakhoz, hogy alakítsunk szintén közös konyhát, olyat, amely — csekély javadalmazásunk mellett is — az életszükségünket kielégítheti.

Mint hogy cikkemből egyesek — tévesen — azt olvasták ki, hogy a közös konyha ellen agítalok, engedtessek meg, hogy ennek az ellenkezőjét bizonyíthassam s hogy föl-soroljam mindazokat az okokat, amelyek nézetem szerint — a szerényebb javadalmazású tisztviselőket kényszeríteni fogják arra, hogy egy külön közös konyhát szervezzenek.

Ugyanis a tanulmány tárgyát képezett nagybecskereki közös konyha az ebéd-vaesora egy-egy adagjának az árát 60 koronáról 70 koronára volt kénytelen fölemelni azért, mert különben defícittel küzdött volna.

Eltekintve azonban attól, hogy Zomborban, a közös konyha tárgyában, f. hó 20-án tartott értekezleten azt hallottuk hangoztatni, hogy a 70 korona árat — ha kell — 80, 90, sőt 100 koronára is fölemelik, az alább részletezett kimutatás azt bizonyítja, hogy még a 70 korona is oly összeg, amelyet egy 2400 koronán aluli javadalmazású tisztviselő fedezni nem képes.

Mert egy, négy tagból álló tisztviselő-család évi átlagos kiadásai a következők:

1. Házbér	360 kor.
2. Ruházat, cipő, kalap stb.	240 „
3. Fűtés	160 „
4. Világítás	50 „
5. Reggeli: tej, kávé, cukor	250 „
6. Kenyér, sütemény	300 „
7. Fürdés, mosás, ivóvíz	100 „
8. Cseléd	100 „
9. Orvos, gyógyszer	40 „
10. Adósság törlesztés	100 „
11. Szórakozás	100 „

összesen . . . . . 1800 kor.

vagyis 2400 korona jövedelemből csak 600 korona marad mint olyan összeg, amelylyel az ebéd és a vaesora költségeit fedezheti.

Ez a körülmény magyarázza meg azt, hogy mely tisztviselő és miért tekintheti magát a létesítendő közös konyhából kizártnak.

S ezt tudva, feljajdul minden kis tisztviselő, mert látja azt, hogy a létesülő intéz-

mény csakis a nagyobb javadalmazású tisztviselőn segíthet — míg Ő, a szűk fizetéséből, továbbra is nyomorogni fog.

Ezen pedig segíteni kell!

Ezért alakult meg a fogyasztási szövetkezet s ezért kezdeményezte ez a szövetkezet a közös konyhát, amelyet — szerény nézetem szerint — csak úgy tarthat fenn, ha ez a három intézmény: a fogyasztási szövetkezet, közös konyha és a tisztviselői otthon — egymást kölcsönösen támogatni fogja.

Rittinger Antal ur fölöslegesnek tartja, hogy a „tisztviselő otthon“ megalakuljon s gunyolódva idézi az általam fölhozott érveket.

Pedig jó lesz arra is gondolni, hogy még jöhet olyan idő, hogy azok az emlegetett „kőművesek“ és „cipészek“ a most még csak hangoztatott: „le a bürokratikával“ elvet — esetleg — meg is valósíthatják.

Társadalmi étellel, avagy politikai önállósággal a zombori tisztviselők éppenséggel nem dicsekedhetnek; s ha van szükség az írói-, iparos-, kereskedelmi körre s létesülnek egyéb egyesületek, szövetkezetek, sőt a munkások is szervezettek, miért ne egyesüljenek a tisztviselők is, akiknek munkájától függ az állami gépezet működése!?

S mindezt — a t. tisztviselőtársak csekélyke jóindulatu támogatása mellett a „Zombori tisztviselők fogyasztási szövetkezete“ valósíthatja meg.

Zombor, 1907. szept. 29-én.

K. A. S.

Állatdíjazás Gádoron.

A Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület Gádoron f. évi szeptember hó 29 én díjazással egybekapcsolt bonyhádi tarka szarvasmarha- és yorkschneri hussertés díjazást tartott. A kiállításon megjelentek: Latinovits Pál elnök, Falcione Sándor, Falcione Lajos, Tárcey Dezső igazgató-választmányi tagok, Günther Ferenc egyesületi ügyv. igazgató, Inhoff József egyesületi titkár, dr. Poór Béla egyesületi ügyész, Zabik László háziiparfejlesztő igazgató, Hess Márton egyesületi megbízott, Madarász Iván állami vajmester. Ott voltak még: Halm Ottó járási rendőrfelügyelő, Baky Elek árvaszéki ülnök, Gaál Rezső mozsori földbirtokos, Jedlicska járási állatorvos.

A kiállítást nagy előkészületek előzték meg. A községi gazdakör, tejszövetkezet, előjáróság mindent megtettek a siker biztosítása érdekében.

A kiállítást Madarász Iván állami vajmester támogatásával Busbacher Pál tanító, a gazdakör agilis titkára fáradságtalan ügybuzgalommal csoportosította.

A vendégek reggeli 8 órakor érkeztek meg a gádori pályaudvarba, ahol a fuvózenekar ritmikus akkordjai mellett a község nagy számu küldöttsége várta az érkezőket.

Findeisz Antal a községi gazdakör elnöke meleg szavakkal köszönti a vendégeket. Az üdvözlő beszédre Latinovits Pál elnökünk magyar és német nyelven reflektál. Kijelenti, hogy az egyesület szívesen tűzte ki a díjazást Gádor községbe, ahol szép a marhaállomány. Hangoztatta a szarvasmarhatenyésztés fontosságát, a kisgazda vállaira súlyos terhek nehezdednek, amely tervek elviselését csak az intenzív gazdálkodás teszi lehetővé. Meg van arról győződve, hogy Gádor község derék gazdái egyesületünket felkarolják, melegen támogatják, viszonzásul az egyesület esetről-esetre Gádor gazdáiért megteszi a lehető.

Az elnöki beszéd elhangzása után a me-

net a zenekar hangjai mellett gyalogszerrel a községbe ért s nyomban az Isten házába vonult. A szentmisét Rockenstein Nándor plébános, a tőle megszokott áhitattal végezte, míg Eisemann Mihály agilis kántortanító vezetése alatt a vegyes kar remek német egyházi énekeket énekelt meglepő készütséggel. A kis Eisemann érces szopránja feltűnő volt. Mire végén elhangzott hazánk nyelvén a Hymnus, ennek hatása alatt mélyen megilletődve hagytuk el a templomot.

Az egész község lobogódiszt öltött, az utcák fel voltak díszítve.

Latinovits Pál az emelt pódiumon nyomban úgy magyar, mint német nyelven üdvözli az egyesület nevében a megjelenteket, örömet fejezi ki a gazdaközönség vagyoni gyarapodása fölött. Figyelmezteti a gazdaközönséget a tengerentuli versenyre — szerinte az állattenyésztés a gazda takarékpénztára, ha a takarékpénztár módjára a földbe trágját nem adunk, elfogy annak a tápereje.

Örömmel tapasztalja, hogy Gádor és környéke hatalmasan fejlődő állattenyésztéssel bír. Üdvözli Gádor község és környékének gazdaközönségét, azon reménynek ad kitejezést, hogy a mai kiállítás újabb emeltyűje lesz a virágzó állattenyésztésnek. Üdvözli a gazdakört, annak vezetőségét, üdvözli a községi előljárást és tejszövetkezetet, üdvözli egy a vidékről, mint a községből ide sereglett gazdaközönséget és a kiállítást megnyitottnak jelenti ki.

Megalakult a bíráló bizottság három csoportja a következőkből:

I. bizottság *üszöknél*: elnök: Falcione Lajos, jegyző: Inhoff József, tagok: Gaál Rezső, Findeisz Antal, Weigandt István, Nuller József.

II. bizottság *teheneknél*: elnök: Latinovits Pál, jegyző: Günther Ferenc, tagok: Falcione Sándor, dr. Poór Béla, Albert Jakab, Weigandt József.

III. bizottság *sertéseknel*: elnök: Tarczy Dezső, jegyzők: Hesz Márton és Zabik László, tagok: Szalay Zsigmond, Dsida Antal, Rockenstein Nándor.

A bíráló bizottságok megalakulván, nyomban megkezdték működésüket.

Ki volt állítva 400 darabra rugó tarka marha és több törzs yorkschieri hussertés.

Ha párhuzamot vonunk a délvidéki földmivelők egyesülete által ezélt 4 évvel rendezett kiállítása és a mai állomány között — a siker szembeötlő. Tán nem csalódunk akkor, amikor azon hitben vagyunk, hogy Gádornak ma a legválogatottabb szarvasmarhaállománya van az egész megyében.

A felülbírálas, tekintve az állatok nagy számát és az anyag kitűnőségét — igen nagy munkát adott.

A juri munkálkodásának befejeztével Latinovits Pál elnök kijelenti, hogy a 3. bizottságnak nehéz munkája volt. Az anyag jó minősége folytán a díjakat meg kellett osztani.

A bíráló bizottságok a pénzdíjakat, tejszövetkezetek és okleveleket a következőknek ítéltek oda:

Tehenek után: Wölfl Jakab 50 kor. és arany oklevél, Melcher Jakab 40 kor. és arany oklevél, Nuber János 30 kor. és arany oklevél, Szeibert István 30 kor., Kern Ignác 20 kor., Höger Antal 20 kor., Ollmann Pál 10 kor., Heicz Márton 10 kor., Csirszka Sebestyén 10 kor., Bergmann Ádám álló borju szoptató, Kohl János tejmérő, Wölfl József tejtartány és arany oklevél, Weber Péter kerek sajtár, Kokl Ádám transportkanna, Mayer József 1 fejőke, Dsida János tejes tarisznya és ezüst

oklevél, Bergmann Tamás tehénlánc és ezüst oklevél, Brandt Márton tehénlánc, Wolf Márton tehénlánc, Dsida Antal és Nuber Antal arany oklevél

Üszök után: Gockl Adám 50 korona, Gockl Antal 40 kor., Csirszka József 30 kor., Rohács György 30 kor., Weber József 20 kor., Rauschenberger János 20 kor., Dittl János 10 kor., Rohács János 10 kor., Balbowski Márton 10 korona. Oklevelek: Haay Antal, ifj. Brandt Antal, Szeiber István, Ripp Antal, Refle András, ifj. Dsida Antal, Melcher Jakab, id. Dsida Antal, Nuber Antal, Mayer János borju-szoptató, Gábrriel Fülöp szarvidomító, Weigandt József fejőke, Werner Antal, Tittl János, Brandt Márton, Höger Simon tehénlánc.

Latinovits Pál a díjak s egyéb jutalmak kiosztása után megköszöni a gazdáknak az érdeklődést. Gádor nagy és szép állományt mutatott be. Büszke lehet rá, még megköszöni a rendezőségnek is a szíves táradozását s a kiállítást berekeszti.

Szalay Zsigmond a vendégeket barátságos villásreggelire hívta meg. Ugy a háziasszony, mind a háziur szívélyes fogadása derült társaságot hozott egybe. — Délben mintegy 100 teretű társasbéd volt a gazdakör helyiségeiben. A pecsenyénél Latinovits Pál ismert ékesszólásával úgy magyarul, mint németül megemlékezik Darányi miniszterről, aki a múlt és a jelenlegi működése alatt szeretettel karolta föl a közép- és kiscgazdaosztályt. Az ő intenzív munkássága hozta létre a tejgazdaság és szarvasmarhaállomány fellendülését. Amikor Bácska gazdái hozzá fordulnak, készséggel nyújt egy anyagi, mint morális támogatást. Ezen hathatós támogatás Bácskát a szarvasmarhát tenyésztő vármegyék egyik vezérmegejévé tette. A szegény ember előnyös kölcsön útján értékes marhaállományhoz jutott. A mai szép ünnepélyen mindnyájunk óhajával találkozunk, amikor öexcellenciájára Darányi földmívelésügyi miniszterre üriti poharát.

Egyhangu helyesléssel találkozó indítvány folytán táviratilag üdvözöltük a miniszter urat.

Latinovits Pál német nyelven megemlékezik a német gazdákról, mint kitűnő hazafiakról és jó gazdákról. Megemlékezik még a vármegye népszerű főispánjáról Fernbach Károlyról és Latinovich Géza ügyvezető elnökről. Táviratilag üdvözölték mindkettőjüket.

Falcione Sándor Latinovits Pálra, mint oly férfura, aki a gazdák barátja, ki velük érezni és gondolkodni tud — üriti poharát.

Szalay Zsigmond községi jegyző a község nevében a gazdasági egyesületet köszönti fel. Az egyesület a gazdákért küzd és munkálkodik, élén oly férfi áll, akinek működése és pályafutása nyitott könyv, mindnyájunk közös érdekeiért működik. Latinovits Pálra üriti poharát.

Latinovits Pál szerint a magyar adós nem marad — ha már pénzben igen, de szívben nem — úgy az egyesület, mint a saját nevében köszöni előtte szóló felköszöntését. Gádor község büszke lehet gyönyörű állatállományára.

Tudja, hogy ezen szép eredmény létrehozásában a tejszövetkezetnek és gazdakörnek oroszlanrésze van. A gazdakörre, tejszövetkezetre, községi előljárókra, az egész gazdakönségre ürit poharat és kívánja, hogy az Isten sok oly derék hazafit és gazdát adjon a hazának, mint a gádoriak.

Findeisz Antal gazdaköri elnök a vidéki

gazdatársakat köszönti, — köszönti Latinovits Pált is és kijelenti, hogy a gádori gazdák szeretete és ragaszkodása Latinovits Pállal, mint jötevőjükkel állandóan megmarad.

Hesz Márton szerint egyesülésben rejlik az erő. A vármegyei gazdasági egyesület zászlajára a kiscgazdák haladása van fölírva. Azélt 2 megyével odébb jártunk gazdaszomjunk kielégítése végett, — ma már itthon a délvidéki földmivelők egylete gyümölcsöt hozó működéséhez hasonló működést fejt ki gazdasági egyesületünk. Ujabb és újabb tettek dicsérik gazdasági egyesületünk működését, mi ki e gazdák gyermekei vagyunk az egyesületnek, tekintünk benne az anyát, hiábavaló az egyesület élén álló ambicionált férfiak buzgósága, munkássága, ha szép ténykedéseiben nem támogatjuk. Az egyesület áldásos működésére üriti poharát.

Falcione Sándor 20 éves gazda — a gádoriak ismerik gazdálkodását — ma kalapot kell emelnie a gádoriak előtt — tultettek rajta. Büszke a gádoriakra, büszke arra, hogy Gádor Bácskában van. Büszke, hogy ily tenyésztői vannak anyavármegyénknek. 20 évvel ezélt, mint kiscgazda 40 holddal kezdte, ma 120 holdja van. Isten segítségével és saját szorgalmával a tarkamarha tenyésztése által érte el ezen szép eredményt. A gádoriaknak sok pénze vándorolt az ő zsebébe. Örömmel látja, hogy állománya Gádoron is szépen kamatozott. Ha az egész világ hazug, a trágya nem az. Ahova esik ott áldás fakad. A „Szántás és megint szántás!“ jelszavak ma lomtárba valók. Nem akar dicsekedni, amikor kijelenti, hogy a f. évben 15000 korona bruttó jövedelme van gazdaságából. Nem csak a kéz, hanem az ész is hozzájárult a gádoriak vagyoni gyarapodásához. A pénz hatalom. Üres táll mellett a szerelem sem ér semmit. A vagyon erőssé teszi a gádoriakat és közvetve dicsőséget hoznak a hazának. A derék gádoriakra üriti poharát.

Csurogról a kiállításon jutalmazottak közül eljött 3 kiscgazda u. m. Sztojkov Novák, Varga Albert és Tyupity István. Elváltak ragadtatva a Gádoron látottakkal.

Zabik László szerb nyelven köszönti fel őket, s lelükre köti, ha hazamennek, mondják el a látottakat. Adják át az itt egybegyűlték üdvözlét a csajkásiaknak.

Günther Ferenc ismerve a nyugatmagyarországi szarvasmarhatenyésztést, csodálkodik a Bácska szép állományán. Ma a külem, csontozat s fejlettség voltak a bírálatnál támpontjaink. A jövőben a tejelést is szem elött kell tartanunk, hogy az 1600 literes átlagról a 2400—2500 literes átlagra juthassunk.

Gádoron a jövő év folyamán az egyesület megkezdi a próbafejéseket, hiszi, hogy Gádor itt is vezérszerepet fog biztosítani magának.

Hesz Márton okkupálja magának a szót! Azt hitte, hogy Szentfűlöp, Hódság, Szilberek a legszebb jószágállománnyal rendelkeznek — ma látja, hogy a gádoriak előrébb vannak — kakuk módra hálátlan ugyan saját községével szemben — de az igazat ki kell mondania — a német gazda büszkesége a Bácskának. Predestinálja erre a szorgalom. Szentfűlöpnek legerősebb a tejszövetkezte a vármegyében, legyen Gádor a marhaállományban az első — a nemes versenyzésre és előhaladásra üriti poharát.

Nem akartam Marci barátom toasztjának folytatását elárulni, de hadd jöjjön!

Kinyilatkozott belőle a filipovai dicsőség. Elmondta, hogy Mária Terézia néhai király-

asszonyunknak ajándékkal akartak kedveskedni a filipovaiak. A nemes kupaktanács elhatározta, hogy egy szekér tojással lepik meg a királynő asszonyt. Dobszó utján szőlítették fel adakozásra a község közlakosságát. Annyi tojást gyűjtöttek össze, hogy nem fért a szekérre. A kupaktanács határozata értelmében a kisbírák mezitláb betaposták a szekérbe a még fennmaradt tojást. Persze sárga lett a lábuk. Innét nevezik a filipovaiakat sárgalábúknak.

Léh kollegámon piros kapca volt sorozáskor. Az új kapca megfestette a lábát. A sorozó bizottság nem akarta szentfülöpi illetőségét elfogadni, — mert filipovai csak sárga lábu lehet.

Eisemann Mihály kántorpajtásunkra őríti poharát, aki hatalmas zenei tudásával elbűvölte ma a gazdákat.

Asztalbontás után a vidéki vendégek vonathoz mentek. Marci barátom meg én ott maradtunk, hogy a nap dicsőségében tovább is osztozkodjunk a gádoriakkal.

Miska barátunk veszedelmes rámpása felhangolta Marci barátunk érzelem-hurjait s megvallotta kántorné asszonyunknak, hogy ha olyan felesége volna mint kántorné asszony, sohsem menne el hazulról.

Ma, elválás alkalmával Marcim megkért, kérjem meg Bittermann urat, hogy ezen közleményt hozó „Bácskát“ ne küldje el Szentfülöpre, mert nem lesz maradása.

Én, szerkesztő ur, szabad legjobban belátására bízom a dolgot.

Inhoff József.

H i r e k.

Ünnepélyes istentisztelet. Őfelsége nevenapján f. évi október hó 4-én (pénteken) a karmelita atyák Szent-István templomában d. e. 10 órakor ünnepélyes nagymise tartatik, amelyen a zombori kaszinó egyesületi dalárda tagjai fognak szolozmák éneklésével közreműködni. „Missa Angelica“ egyes részei. Betétekül: „Ave verum“ Mozart; „Ave Maria“ Lidermayer; „Adoratio Salvatoris“ Keinerstorfer; „Pater noster“ Stoiber. A szolo részeket Staudacher József, Major József, Tomesányi Aladár és Marschall Béla urak énekelik P. Rajmund harmónium kísérete mellett.

Új törvényszéki tolmács. Az újvidéki kir. törvényszék Zombori László elhalálása következtében megüresedett szerb-német tolmácsi állásra dr. Belohorszky János ügyvédet választotta meg.

Hírek az egyházmegyéből. Stumpfögger Márton Kunbajára, Földi József pedig a tatalházai Ilmapusztára tanítóknak ki-nevezettek.

Vecsey Feri Zomborban. Miután Vecsey Feri hegedűművész október hó 28-án a berlini filharmónikusokkal hangversenyez, azontul pedig egész tavaszig lekötik a művészt angliai és németországi filharmónikus koncertek; csupán október hó néhány napja áll még rendelkezésére s így a zombori hangverseny csak október 12. és 20. közt tartható meg. A pontos napot és műsort jövő héten közölünk.

Rákóczi-estély. A zombori kaszinó egyesületi dalárda Vértesi Károlynak a Rákóczi szobor bizottság mai számunkban ismertett felhívására elhatározta, hogy folyó hó 12-én este a Polgári Kaszinó Egyesület összes helyiségében a *Rákóczi szobor alapja javára hangversenyyel egybekötött táncestélyt rendez*, miért is a dalárda elnöksége ezúton is felkéri tagjait, hogy a naponta megtartandó gyakorló órákon mindenkor este 6 órakor megjelenni sziveskedjenek.

Tanítóválasztás. A cservenkai ág. ev. iskolánál megüresedett két tanítói állásra a múlt héten Huttwein Adám szeghegyi és Freund János péterrévei tanítók választották meg.

Mascagni Kociánról. Kocián chicagói előadását a Cavalleria Rusticana jeles költője, Pietro Mascagni is meghallgatta és a „Chicago Examiner“ előtt elragadtatással nyilatkozott róla. Így a mester ítélete. „Oh, ez a Kocián fin jó, nagy, esodálatos“. Tud. Ez fejezi ki tökéletesen: tud! Hallani kell őt, hogy megértsek és megismerjek. — Zenéje az élete, mindene. Művészete által megszólaltatja. Értelmezi a mester vonásának biztosságával egy nagy lélek értelmével.

Először hallottam őt játszani. Képtelen vagyok kifejezni, mily mélyen hatott rám. Nagy dolgot vártam, de nem olyan nagyot. Nagyobb Kubeliknél. Jövője biztos.

Vaskeze van, de úgy játszik, mintha pehely volna. Remekbbs vonást virtuóz még nem mutatott soha. Technikája fényes, nagy-szerű. De ami a legfőbb, meg van az a nagy adománya, hogy lelke van. Játéka telve temperamentummal, értelemmel. Belekölti önmagát a művébe s ezzel élővé teszi. — Zenéje beszél, kiszól az emberhez! Beszél a világ szépségéről; beszél az ő nagy szomorúságáról. Nem kell érteni a nyelvében, nem kell fognunk a kezét és mégis megismerjük a szívet s meg tudjuk, hogy ő is ismer bennünket.

Amint egymás mellett ülve hallgattuk őt, a feleségem, Signora Mascagni, nagyon meg volt illetődve. Két szeme könyben állott és reszketett. Oly szép volt!

Paganini D dur koncertjének előadása mesteri volt. Az embernek szívébe markolt; felsikoltatta az embert. Nem hiszem, hogy valaha is hallottam volna e nagy szám mesteribb előadását. Jobb volt, mint a Kubeliké, bár az is nagy. Egy szóba foglalhatom: tökéletes volt.

Egy másik szám, mely nagy erővel hatott rám a D' Ambrosio Consonettája. Ah, kiváló volt. Micsoda szellemmel, micsoda lélekkel játszott! Technikája hasonlíthatatlan volt. Megszólaltatta, beszéltette. Főlséges volt.

Soha estét nagyobb gyönyörűséggel el nem töltöttem. Ez a fiu, bár még fiatal, zseni és még fejlődni fog. Hatalmas pálya áll előtte. Neve élni fog a legnagyobb hegedűművészek között, kiket a világ ismer..."

Az interju végén elismeréssel hódolt a mester Chicago közönsége finom műértelmének. Gyönyörűséggel töltötte el az is, hogy oly szives entuziazmussal fogadták a fiatal művészt.

Automobil szerencsétlenség. Dr. Pertich Kálmán Szabadka szab. kir. város rendőrkapitánya, a felesége, valamint Fehér Jenő budapesti gyógyszerész, zeneszerző kíséretében Budapestről jövet, a bezdáni szűk kl. ker. uton automobiljukkal egy ökrhajesárt elgázoltak, aki rögtön meghalt. Tudósítónknak a megtörtént szerencsétlenség után közvetlenül alkalma Fehér és Perticheszel beszélni, akik az eset után rögtön jelentkeztek a rendőrkapitányságnál, hogy azt bejelentsek. Fehér előadása az, hogy a Dunán Bezdánál átkelve, mérsékelt menetben hajtottak a Bezdáni uton. Az örháznál, tehát Zomborhoz mintegy öt kmnyire nagy portfelhőt láttak maguk előtt és többször egymásután megadták a figyelmeztetést, de a gépet magát is ellenkező irányba, kitérésre vezették. A hajesár, aki 5-6 ökröt hajtott, igyekezett is azokat az utból elterelni. A meglepetésszerű terelésre, de a szokatlan bugásra is az állatok megijedtek és egy csomóba verődve, kapaszkodtak a partra, ekker ért a közelükbe a gép. Az összeszorult állatok egyike visszacsuszott és oly erővel lökte meg a közvetlen mögötte levő öreg embert, hogy az hanyatt a gépkocsi elé vágódott, amelyet fékezni már egyáltalában nem lehetett s így egész súlyával keresztül ment a szerencsétlen. Fehér gyógyszerész rögtön leugrott a gépről és a szerencsétlen ember segítségére sietett, megvizsgálta, de az már akkor meg volt halva. A balesetre összesereglett emberek ellenséges és fenyegető magatartása miatt az utasok sürgősen elhagyták a szerencsétlenség színhelyét s a kapitánysághoz hajtottak, ahol az esetet rögtön jegyzőkönyvbe vették és a kapitány az orvossal azonnal a helyszínére ment, ahol csak a beállott halált konstatáltak. Amint értesültünk, a család kártérítési igényét már tettesek ellen beadta.

Kocián hangversenye. Kocián hegedűművész körútja alkalmával Zomborban október hó 9-én a városi színházban hangversenyt rendez. A hangverseny műsora: 1. Wieniawsky: Hangverseny D-moll, 23. mű: a) Allegro moderato, b) Románc, c) Finale ala zingara. Előadja Kocián. 2. a) Bethoven: Andante, b) Schubert-Fischhof: Tánc a Rosamunde-ból. Előadja Veselsky. 3. Kocián: Trois piéces d'impression, 18. mű: a) Hédtation du soir, b) Intermezzo pittarsque, c) Hymne au printemps. (Kézirat, első előadás) Előadja Kocián. 4. Saráate: Cigánydalok. Előadja Kocián. 5. a) Nesvera Serenade, b) Chaminads Arabesque, c) Wieniawsky József: Valse de Concert, 3. mű. Előadja Veselsky. 6. Paganini: I palpití. Előadja Kocián. Jegyek előre válthatók Kollár József könyvkereskedésében, valamint az előadás napján este 7 órakor a pénztárnál. A t. páholybérlok jogai október hó 5-éig tartatnak fenn. — Kocián világhírű hegedűművész, aki esodával határos briliáns technikájával bámulatba ejtette a zenevilág legmagasabb igényű közönségét, ritka szerencsében részesíti Zombor közönségét hangversenyével. Bizonyosak vagyunk benne, hogy ennek a kiváló zeneművészeti eseménynek anyagilag is teljes sikert fog biztosítani városunk közönsége.

Egyházi ének a helybeli róm. kath. plébánia templomban. Október 4-én, ugyanint Őfelsége a király nevenapján, a róm. kath. plébánia templomban ünnepélyes hálaadó istentisztelet lesz, mely alatt a következő, a napi misének megfelelő egyházi énekek kerülnek előadásra: Introitus: gregorián dallam szerint. Kyrie és Glória: a „Missa S. Scholasticae“-ből 3 hangu kar Köenentől. Graduale: Salvum fac regem 3 hangu kar Piernigi da Palestrinától. Credo IV. a gregorián dallam szerint. Offertorium: 2 hangu kar dr. Witt Ferenctől. Sanctus: 3 hangu kar Köenentől. Benedictus: gregorián dallam a Missa Solemnisből. O salutaris hostia: 2 hangu kar Löhle Ágostontól. Agnus Dei: 3 hangu kar Köenentől. Ezen énekdarabokat az Iskolanének növendékeiből összeállított 80 tagu énekkar fogja előadni dr. Kanyó Gyula orgonakísérete mellett. A magánrészeket éneklük: Heisinger Aranka, Kleiner Jolánta, Majling Ilona, Rezsnyei Olga és Illés Vilma intézeti növendékek.

Népgyűlés. Vasárnap délelőtt a zombori nemzetközi szociáldemokrata párt látogatott népgyűlést tartott a Szentháromság-téren. Minthogy városunk munkássága is elfogadta az országos párt azon indítványát, hogy október 10-én, a parlament megnyitása napján az általános titkos és községenkénti egyenlő választójog érdekében tüntetést rendez, és e tüntetés felvonulásból és munkaszünetből áll, Jöcsák Kálmán — Zombor város volt szocialista képviselőjelöltje — hosszabb, fulminans beszédben ostorozta a kormány politikáját, amely egyetlen programjátának, az általános választói jognak a megvalósításával késedelmeskedik. Nagy tetszéssel és helyesléssel fogadott beszéde után Markovits Balázs zombori munkás magyarozta meg a tüntetés fontosságát a szerb ajku hallgatóságnak, mire a népgyűlés rendben véget ért.

Rákóczi-szobor. Vértesi Károly, a zombori Rákóczi-szoborbizottság elnöke a következő kéro levelet intézte a megyei társaskörök elnökeihez: Igen tisztelt Elnök ur! Mult évben, Rákóczi hamvainak a hazahozatalakor, az egész országban általános volt a kegyelet megnyilvánulása és a fejedelemtől való tiszteletteljes megemlékezésben részt vett minden hazafi. A „Bács-Bodrog Megyei Irodalmi Társaság“ felbuzdulása és kezdeményezése folytán, szoborbizottság alakult Zomborban is, hogy a vármegye székhelyén, a haza szabadságáért küzdött nemzeti fejedelemnek szobor állíttassék. A gyűjtés erre nézve, habár országszerte szép eredménnyel folyik, kívánatos mégis, hogy a vármegye, annak városai, a társaskörök tegyenek legtöbbet a szoborköltségek megszerzésében. Felkérem ennél fogva az igen tisztelt elnök urat, hogy a vezetése alatti egyesületben, a választmánnyal egyetértve, hasson oda, hogy a téli hónapokban, mikor élénk az egyesületi élet, a zombori Rákóczi-szobor alapja javára

re. Kocián Zomborban hangvermősora: 1. 23. mű: c) Finale Bethoven: a) a Rosa-ocián: Trois Héditation c) Hymne (adás) Elő-nyadalok. Elő-berenade, b) niawsky Jó-Előadja Véd-ja Kocián. zsef könyv-adás napján áholybérők k fenn. — aki csodával mulatba ej-nyü közön- sít Zombor onyosak va-áló zenemű- teljes sikert re. li róm. kath. én, ugymint róm. kath. álaadó isten-ező, a napi kerülnek elő- lam szerint. "lasticæ"-ből le: Saluum a Palestriná- am szerint. tt Ferentől. Benedictus: mnisből. O öhle Ágos- Koenentől. ének növen- nekkar fogja erete mellett. ger Aranka, zsznyi Olga k. előtt a zom- párt látoga- mság-terén. is elfogadta át, hogy ok- tása napján inti egyenlő endez, és e zületből áll, os volt szo- zabb, fulmi- mány politi- ontjának, az alosításával l és helyes- arkovits Ba- zta meg a tu hallgatón véget ért. esi Károly, a elnöke a kö- gyei társas- Elnök ur! a hazahozá- lános volt a fejedelemtől sben részt drog Megyei és kezdemő- alakult Zom- rék helyén, a zeti fejedé- gyűjtés erre eredménnyel vármegye, gyenek leg- szerzésében. születben, a n oda, hogy az egyesületi alapja javára

szenteljék egyik társas összejövetelük-, mulatságuk-, vagy műkedvelői előadásuknak a tiszta jövedelmét, miszerint a vármegyében, a nagy Rákóczihoz minél méltóbb jel állítathassék az emlékezésnek.

Gondnokság. A szabadkai kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Turcsányi Julianna 20 éves, hajadon, bácsmadarasi lakost gyengeelméjűség miatt gondnokság alá helyezte.

Csöd. A szabadkai kir. törvényszék, mint már annak idején megemlékeztünk róla, az első pacséri kiházasító társaság mint szövetkezet ellen elrendelte a csődöt. A csőd felszámolási tárgyalás napja f. évi december 16-ika. Csödbiztos dr. Kindris Gábor szabadkai kir. törvényszéki bíró.

Sirfelirat. Baranya vármegye egyik kisebb falujának csendes temetőjében olvasható ez a furesa sirfelirat:

Anno 1843.

Amíg életem: sok jót tölttem: Gyűttem, monétem, szöttem, vöttem. Minék után bíró löttem, Behorult az ég fölöttem, Amim csak volt: mind fölöttem, Mint az egér, szögény löttem, A kutyának se köllöttem, Kárt magamban ezért tölttem, Ne busuljanak fölöttem, Más egyebet nem töhettem, Hát magamat — fölkötöttem . . .

Leányrablás. Még mindig divatban van szerb polgártársainknál a leányzöktetés. Oszivácon a múlt héten három leányt szöktettek meg kulai szerb legények. Ignyatov Triva Szóka leányát, Ignyatov Ráda Vida leányát és Raskovits N. Darinka leányát. A szülők erélyesen nyomozzák a leányrablókat.

Elégett gyermekek. Szalontai János kulai földmives és felesége Kanyó István földesgazdánál kukoricát törtek és két kis leánygyermeküket egy kukoricaszárból és ponyvából összehevenyészett sátorban hagyták. A sátor, eddig ismeretlen módon, kigyulladt és összeomlott, úgy hogy mire a szerencsétlen szülők odafutottak, a gyermekek, kik közül az egyik 2 éves, a másik 3 éves, már elégtek.

A csordakut titka. Mult hó tizenhatodikán bucsu volt Bácsalmáson. A bucsura szerte az országból tömegesen jöttek vándor mutatványosok, körhintások, panorámások, vásári cirkuszosok. A falu népe, különösen azonban a gyerekek, egész nap ott bámultak a mutatványosok bódéi előtt. Legtöbb nézője a majomtáncolatoknak akadt. Négy majom ugrált a szabad ég alatt, s mulattatta a publikumot. Ez az ingyenes mulatság összecsofította az egész Bácsalmást, s mikor a majomtáncolatok gyűjteni indultak a közönség közé, hullt a kalapjukba a krajcár, a tizfilleres, sőt olykor-olykor nagyobb pénzdarab is akadt. Este azután a majomtáncolatok kocsira rakták az üzletet, s elhajtottak Bácsalmásról. A gyerekek természetesen sajnálták a mulatság elvesztését, s nehezen váltak meg a majomketrec elől. Egy Szenté Dániel nevű hat éves kis fiu, ki most járt az elemi iskola első osztályába még utána is szaladt a majomtáncolatoknak, hogy ingerkedjék a ketrecben levő majmokkal. Ez azonban nem tűnt fel senkinek, szülei csak akkor vették észre, mikor a kis fiu vacsorához sem tért vissza. Keresgették mindenfelé, azonban eredménytelenül. A kis Szenté Dániel nem került elő. Az aggódó szülők bejelentették gyermekük eltűnését a csendőrségnek, mely nyomozni kezdte a majomtáncolatokat, akiket azzal gyanúsítottak, hogy elrabolták Szenté Dánielt. Kiderült, hogy a majomtáncolatok romániai emberek voltak, de hogy hova tűntek el Bácsalmásról, azt nem lehetett megállapítani. A mult pénteken aztán előkerült a kis fiu holtteste. A falu határában levő csordakutból a pásztorok egy oszlásnak indult gyermek-holttestet huztak ki. A holttestben ráismeretek az eltűnt Szenté Dánielre. Hogy miképen került a holttest a kutba, nem sikerült megállapítani. A csendőrség tovább nyomoztatja az oláhokat.

Forró vízbe fulladt gyermek.

Iszonyu szerencsétlenség történt szombaton Szabadkán. Horváth Jánosné egy üst meleg vizet torralt fel, melyet midőn levett a kenderéről, az udvar közepére tette ki. Alig hogy betért a lakásába, iszonyu sirást hallott. Midőn örülten kiszaladt a házból, hogy megnézzé, mi történt kis leánykájával. Az édes anya szinte esztét vesztve látta, hogy Etelka nevű 2 éves kis leánykája a forró vízben összeégett és beletulladt. A megrémült anya gyermekét kiragadta a vízből és minden lehetőt megpróbált, hogy gyermekét életre ébressze. A szerencsétlen kis gyermek oly súlyosan összeégett, hogy sebeibe egy pár perc múlva belehalt. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

Egy tréfa következményei.

Egy hercegszántói jókedvű menyecske valami nem mindennapi módon akarta a szomszédasszonyait megrézfálni. Felöltözött férfi ruhába és este átment a szomszédba, ahol több asszony volt együtt. Az asszonyok az álarcos férfi láttára megijedtek és éktelen zsvajgásba törtek ki. A nagy lármára bejött a házba ifj. Braun József és amikor megismerte a helyzetet, alaposan elverte a férfi ruhába bujtatott asszonyt. A bajai bíróság Braunt könnyű testi sértés miatt 30 koronára ítélte.

Ajánlkozás.

Egy kintúntással képesített segédjegyző alkalmazást keres, aki a magyar nyelven kívül a szerb és német nyelvet szó és írásban tökéletesen bírja. A jegyzői hivatal önálló vezetésére is képes, több évi gyakorlattal bír. — Az állást bármikor elfogalhatja.

Művészet — Irodalom.

„A játékbarlangban“

a címe a Röttig Gusztáv és Fia cég, Sopron, kiadásában megjelenő rendkívül érdekesítő Sherlock Holmes detektív-regények III. füzetének. Ezen füzetben megismerkedünk Monte-Carlóval, ezen földi paradicsommal; amely ezrével vonzza az idegeneket és annyi embernek vesztét okozza. A regényfüzetek kaphatók minden könyvkereskedőnél, vagy a kiadó cégnél Sopronban.

Vármegyei közgyűlés.

Bács Bodrog vármegye törvényhatósági bizottságának ez évi III-ik rendes közgyűlése folyó évi október hó 5 én reggeli 9 órakor a vármegyei székház nagytermében fog megtartani a következő tárgysorozattal:

1. Alispáni jelentés a közútyek állapótáról.
2. A kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumok intézkvénye a bezdán—kisköszegi duvai és az obecse—törökbecsei tiszai áthidalás ügyében.
3. Debrecen város közönségének átírata, melylyel dr. Tbalj Kálmán 25 éves képviseelői jubileuma alkalmából tartott rendkívüli közgyűlésről felvett jegyzőkönyvet közli.
4. Szabadka város közönségének átírata a szabadka—topolyai utvonál kiépítése tárgyában.
5. Főispáni átírat, melylyel a megtartott szamonkereszek jegyzőkönyvét teszi at.
6. Főispán ur óméltóságának átírata a „Tüdővész ellen védekező egyesület“ be alapító tagul leendő belépés tárgyában.
7. A közigazgatási bizottság átírata az alsókaboli iskolák fejlesztése tárgyában.
8. A Rudits-öztündijalapítvány kezelő bizottságnak üléseiben hozott határozatok.
9. Alispáni előterjesztés a Kovács József ösztöndij két megtrült alapítványi helyének betöltése tárgyában.
10. A vármegyei alispán előterjesztése az országos monográfia szerkesztősége által a megyei monográfia megírása, a kért 40000 korona hozzájárulás iránt.
11. Alispáni előterjesztés a kerény—topolya—zentai törvényhatósági közut men-

tén építendő utkarparóház céljaira szüksegen teleknek Fernbach János nagybirtokos által történt ajándékozása tárgyában.

12. Alispáni előterjesztés a Csantavér állomástól Csantavér községbe vezetendő b. é. vasut segélyezése tárgyában

13. Alispáni jelentés a megyei szüksegetek biztosítása tárgyában.

14. Alispáni jelentés a vármegyei általános tisztujítás napjának meghatározása tárgyában.

15. A vármegye 1908. évi költségvetése.

16. Az 1904. évi XI. t. c. alapján összeállítandó szüksegleti kimutatás.

17. Arvaszék elnöke előterjeszti Kiss György 14 korona 60 fillér térítményének leírása iránt.

18. A „Nemzeti Falanx“ egyesületnek kérvénye az egyesület erkölcai támogatása és versenydíjak megszavazása iránt.

19. A Bács Bodrog megyei tanító egyesület kérvénye a „Bárá Eötvös József népnevelési alapnak“, a „Ferencz József tanítók háza“ internátusban, az egyesület által Gráff Nikáz nevére létesíteni szükdekölt szobaalapítványhoz való csatolása tárgyában és az alispánnak erre vonatkozólag tett jelentése.

20. A „Tulipán Szövetség Magyar Védő-Egyesület“ kérelemlevele tagjai sorába való belépés iránt.

21. Felebbezése dr. Hammel Nándor és társának Cservenka községnek bordélyüzlet felállítását megtagadó határozata ellen.

22. Deák Péter és társa felebbezése Mohol községnek a kézbesítők fizetésfelemelése tárgyában hozott határozata ellen.

23. Petri János és társai felebbezése Osóvé községnek az ottani g. kel. templomóra kijavítási költségeibez való hozzájárulás tárgyában hozott határozata ellen.

24. Ivanovits István és társának felebbezése Bácsótóváros községnek a rendőri fizetésfelemelést megtagadó határozata ellen.

25. Rapp József felebbezése Szenttamás községnek a folyó évi július hó 9 én tartott közgyűlésben hozott több határozata ellen.

26. Schwerer Lajos felebbezése Csávoly községnek a segédjegyző személyi pótléka tárgyában hozott határozata ellen.

27. Mily György és társai felebbezése Szatpár községnek a segédzemélyzeti tagok fizetése tárgyában hozott határozata ellen.

28. Késmárky Géza felebbezése Szentfülöp községnek a napidij szabályrendelet módosítása tárgyában hozott határozata ellen.

29. Bohunek Agoston és társai felebbezése Osóvé községnek a segédzemélyzet fizetése felemelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen.

30. Répás Rezső János felebbezése Zenta városnak a helyettes iktató fizetési különbözete tárgyában hozott határozata ellen.

31. Aufrecht Adám és társai felebbezése Wekerlefalva községnek az ideiglenes jegyzői lak bérlete tárgyában hozott határozata ellen.

32. Illés Vidor felebbezése Szilágyi telep községnek az irnoki állás szervezésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen.

33. Hudák Gábor felebbezése Bácskeresztur községnek ügyvédi költségek kifizetésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen.

34. Forgács András és társai felebbezése Zenta városnak a kukucskai házak lebontása tárgyában hozott határozata ellen.

35. Hunyadi Miklós felebbezése Bácsbokod községnek a végrehajtói fizetés emelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen.

36. Prohászka József és társai felebbezése Apatin községnek az irnoki fizetések emelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen.

37. Borbás Mihály és társai felebbezése Madaras községnek a községi alkalmazottak lakasbéré tárgyában hozott határozata ellen.

38. Petrovits Szvetozár és társai felebbezése Palánka községnek a segédzemélyzet lakpéze tárgyában hozott határozata ellen.

39. Tőrek Gábor és társai felebbezése Katymár községnek a községi alkalmazottak fizetése tárgyában hozott határozata ellen.

40. Dujmovits Krisztina és társai felebbezése Zenta városnak a külső szűlésznők fizetése felemelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen.
41. Ticsericz Ferenc felebbezése Sajkásgyörgye községnek az orvos tanyai látogatási díjai tárgyában hozott határozata ellen.
42. Kuszli Gyula felebbezése Opalánka községnek a régi jegyzői lak eladása és a segédjegyzői javadalom emelése tárgyában hozott határozata ellen.
43. Hirschenberger Mihály és társai felebbezése Dunabökény községnek Payerle János és neje segélye tárgyában hozott határozata ellen.
44. Risztics Szima és társai felebbezése Opalánka községnek a rétföldek hűbérösszege egy részének elengedése tárgyában hozott határozata ellen.
45. Brückner Keresztély és társai felebbezése Kiskér községnek a segédjegyző és irnok drágasági pótléka tárgyában hozott határozata ellen.
46. Elme Imre felebbezése Temerin községnek a kántori javadalom emelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen.
47. Essert János felebbezése Csátalja községnek a róm. kath. plébános költözködési költségei tárgyában hozott határozata ellen.
48. Osóvé, Ujsóvé, Kölpény, Urszentiván községek határozatai a körállatorvosi fizetés felemelésének megtagadása tárgyában, ugyazok ellen az érdekelt által beadott felebbezés.
49. Maar Antalné felebbezése Kula községnek a községi hába fizetése felemelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen.
50. Székely Sándor és társai felebbezése Bácsgyulafalva községnek a hullaszállító és gyanzkocsi elhelyezésére szolgáló kocsiszin építése tárgyában hozott határozata ellen.
51. Klein Aron felebbezése Gádor községnek a körállatorvos utiátalánya tárgyában hozott elutasító határozata ellen.
52. A magyarkanizsai fűrdő részvénytársaság felebbezése Magyarkanizsa községnek a tisztafűrdő részvények tulajdonjogának átengedése tárgyában.
53. Özvegy Galló Mihályné felebbezése Nagybaracska községnek a szegedi siketnéma intézet anyagi támogatása tárgyában hozott határozata ellen.
54. Zsupanszky Lyubomir felebbezése Osivác községnek a szegedi siketnéma intézet anyagi támogatása tárgyában hozott határozata ellen.
55. Bertalan Imre és társa felebbezése Opalánka községnek a segédszemélyzet fizetésfelemelése tárgyában hozott határozata ellen.
56. Jusztusz Horváth Teréz felebbezése Csurog községnek a segédszűlésznői állás betöltése tárgyában hozott határozata ellen.
57. Neugebauer Péter felebbezése Pincéd községnek a községi irnok fizetésfelemelése tárgyában hozott határozata ellen.
58. Raniszovlyev Velimir és társa felebbezése Tóvaros községnek a szegedi siketnéma intézet anyagi támogatása tárgyában hozott határozata ellen.
59. Szilágyi telepes község határozata a temető rendezése tárgyában.
60. Militics község határozata a vadászati jog hűbérbeadása tárgyában.
61. Paripás határozata a segédjegyző fizetési pótléka és lakberjáruléka tárgyában.
62. Paripás határozata a D. M. K. E. egyesületi népkönyvtár felállítása tárgyában.
63. Veprőd határozata a Tulipán háziiparvédó egyesület alapító tagjai sorába való belépés tárgyában.
64. Nagybaracska határozata egy ingyenes népkönyvtár felállítása tárgyában.
65. Kishegyes határozata a Zomborban felállítandó Rákóczi-szoborra megszavazott adomány tárgyában.
66. Felsőkabol határozata a kisbírák fizetésfelemelése tárgyában.
67. Bácskeresztur község határozata a Tulipán háziiparvédó egyesület alapító tagjai sorába való belépés tárgyában.
68. Ujsóvé határozata a kisbírák fizetésfelemelése tárgyában.
69. Dérnye határozata egy ingyenes népkönyvtár felállítása tárgyában.
70. Bácsföldvár határozata a rendőrség drágasági pótléka tárgyában.
71. Sajkásgyörgye határozata a végrehajtó és pénztárnok fizetésfelemelése tárgyában.
72. Magyarkanizsa határozata a rendőrség drágasági pótléka tárgyában.
73. Mohol határozata a községi kertész szerződése tárgyában.
74. Szilbács határozata a községi hidmérleg használati díjának megállapítása tárgyában.
75. Kiskér határozata a rendőri fizetésfelemelés tárgyában.
76. Sajkászentiván határozata a menedékház felállítása tárgyában.
77. Mozsor határozata iskolai felszerelési tárgyak beszerzése tárgyában.
78. Martonos határozata járdaköltségek leírása tárgyában.
79. Ujverbász határozata a polg. leányiskola segélye tárgyában.
80. Kerény határozata ideiglenes kölcsön felvétele tárgyában.
81. Béreg határozata a megtakarított végrehajtói fizetés felhasználása tárgyában.
82. Zenta határozata a hecke nyárfák eladása tárgyában.
83. Militics határozata a segédjegyző lakbérére és nyugdíjáruléka tárgyában.
84. Dorozsló határozata a r. k. plébános párberének megváltása tárgyában.
85. Bácsujfalu határozata u'caterület átengedése tárgyában.
86. Palánka határozata a kéményseprési díjak megváltása tárgyában.
87. Kucora határozata a beltelkek felmérése és kitzlése tárgyában.
88. Mozsor határozata községi orvosi állás szervezése tárgyában.
89. Kula határozata a jegyzői földek jövedelme tárgyában.
90. Mohol határozata Erdélyi Fülöp kamattartozása tárgyában.
91. Zenta határozata ingatlan terület vásárlása tárgyában.
92. Bácsföldvár határozata Berecz István törlesei engedélye tárgyában.
93. Csurog határozata az iskolai pénztár segélye tárgyában.
94. Zenta határozata Varga Lukács tartozásának törlése tárgyában.
95. Sajkásgyörgye határozata a rovacsoló bizottsági tagok tiszteletdíja tárgyában.
96. Martonos határozata kisegítő tanerő alkalmazása tárgyában.
97. Szilberek határozata a segédszemélyzet drágasági pótléka tárgyában.
98. Martonos határozata a elfogatosok béré tárgyában.
99. Boróc határozata ideiglenes kölcsön felvétele tárgyában.
100. Kullód határozata a szentháromság szobor és néptünpély költségei tárgyában.
101. Zenta határozata a Kazinczi Andrásról kötött egység tárgyában.
102. Szentfűlöp határozata a kisbírói fizetések emelése tárgyában.
103. Opalánka határozata a kisbírói fizetések emelése tárgyában.
104. Ujpalánka község határozata Horvát Aladár segédjegyzőnek korlátolt anyakönyvvezető helyettesi teendőkkeli megbízatása tárgyában.
105. Bácskeresztur község határozata az anyakönyvi kivonatok és családi értesítők kiadásából befolyandó jövedelem hovaforvitása tárgyában.
106. Ada község határozata a villamos közvilágítás évi átalányösszegének mikénti fedezése tárgyában.
107. Magyarkanizsa község határozata a Zomborban felállítandó II. Rákóczi Ferenc szobor költségeihez való hozzájárulás tárgyában.
108. Kossuthfalva község határozata a Zomborban felállítandó II. Rákóczi Ferenc szobor költségeihez való hozzájárulás tárgyában.
109. Magyarkanizsa község határozata az Ungvárott emelendő Bercsényi Miklós szobor költségeihez való hozzájárulás tárgyában.
110. Ugyanannak határozata az adorjáni sekrestyés és harangozó fizetésének emelése tárgyában.
111. Ugyanannak határozata a Tóparti és Körös utcai iskolák fűttetése tárgyában.
112. Ugyanannak határozata a járdatégla beszerzése tárgyában.
113. Ugyanannak határozata kenderáztató hely létesítése tárgyában.
114. Péterréve község határozata a második kápláni állás fentartási költségeihez való hozzájárulás tárgyában.
115. Mozsor község határozata a segédjegyzői fizetések felemelése tárgyában.
116. Ugyanannak határozata a tűzférosult Prugity Jovan és társai segélyezése tárgyában.
117. Ugyanannak határozata Radonics Dusan segélyezése tárgyában.
118. Péterréve község határozata két ártézi kut furatása tárgyában.
119. Temerin község határozata a községi előljárók és szolgák fizetésének emelése tárgyában.
120. Gara község határozata a községi közmunka megváltási tárgyában.
121. Davod község határozata a fogyasztási adók befizetésének, illetve az adókötteles tárgyak bejelentésének ellenőrzési díjai tárgyában.
122. Sztapár község határozata az apatini—szóntai vedgát védelmére kirendelendő sztapári közérő díjazása tárgyában.
123. Apatin község határozata a községi közmunka megváltása tárgyában.
124. Topolya község határozata a helyettes állami adószedő pénztárnok fizetésének megállapítása tárgyában.
125. Szentfűlöp község határozata a községi segédjegyző és az irnok-végrehajtó drágasági pótléka tárgyában.
126. Palánka község határozata egy írógép beszerzése tárgyában.
127. Opalánka község határozata a tulajdonát képező használaton kívüli tűzfecskendő és Wertheim szekrény eladása tárgyában.
128. Szépliget község határozata Németh Miklós segélyezése tárgyában.
129. Nagybaracska község határozata a György-pusztai telekkönyvi betétek másolatainak beszerzése tárgyában.
130. Zenta város határozata Szironyi Györgyné inségkölesőne tárgyában.
131. Mohol község határozata Grün József pótdójának leírása tárgyában.
132. Zsablya község határozata a vakok országos intézetének anyagi támogatása tárgyában.
133. Dunagárdony község határozata Jovanovits Julia segélyezése tárgyában.
134. Topolya község határozata Kovács Pál és társai kártalanítása tárgyában.
135. Ujpalánka község határozata özvegy Mayer Jánosné és társa pótdójának leírása tárgyában.
136. Magyarkanizsa község határozata Posztl Teréz fizetésfelemelése tárgyában.
137. Bácsgyulafalva község határozata Rezsicska György és társa pótdójának leírása tárgyában.
138. Ujsóvé község határozata Molnár Ferenc és társa pótdójának leírása tárgyában.
139. Bácsbokod község határozata a doboltatási díjak hovaforvitása tárgyában.
140. Titel község határozata a község tulajdonát képező a Sajkáslak felé vezető hegyoldalának eladása tárgyában.
141. Dunabökény község határozata Engel Adolf és társa pótdójának leírása tárgyában.
142. Tisztaistvánfalva község határozata az anyakönyvi díjak hovaforvitása tárgyában.
143. Mohol község határozata Kasza Imre pótdójának leírása tárgyában.
144. Mohol község határozata az iskolák elhelyezése tárgyában.
145. Pincéd község határozata Valentik Mária és Sándor segélyezése tárgyában.
146. Csátalja község határozata a nyári menedékház dajkájának fizetésfelemelése tárgyában.

határozata az Miklós szobor tárgyában. az adorjáni ének emelése a Tóparti és tárgyában. a járdatégla kenderáztató a második négyeihez való a segéd-gyában. a tűzkárosult élyezése tár- Radonics Du- zata két ártézi a községi emelése tár- a községi köz- a a fogyaszt- az adóköteles zési díjai tár- a az apatini— leendő sztapári a a községi u. a a helyettes tésének meg- zata a községi jtó drágasági ta egy írógép zata a tulaj- tífecskeendő tárgyában. zata Németh határozata a tek másola- ta Szironyi au. Grün József ta a vakok ogatása tár- atározata Jo- ában. zata Kovács ában. zata özvegy ának leírása határozata gyában. atározata Re- nak leírása zata Molnár a tárgyában. zata a dobol- ban. a község tu- vezető hegy- rozata Engel a tárgyában. atározata az tárgyában. Kasza Imre az iskolák ta Valentik gyában. ta a nyári emelése tár-

147. Sajkásgyörgye község határozata Osztóics Szvetozár tartozásának törlése tárgyában.
148. Zenta város határozata Nagy Etel után felmerült gyógydíj leírása tárgyában.
149. Magyarkanizsa község határozata Reiter Sarolta tanítónő terhére előirt összeg törlése tárgyában.
150. Szond község határozata a kir. kincstár terhére kirótt külrendőrségi költség leírása tárgyában.
151. Zenta város határozata Fischer Izsák tartozásának törlése tárgyában.
152. Overbász község határozata egy másodírnoki állás szervezése tárgyában.
153. Overbász község határozata a községi végrehajtó fizetésének felemelése tárgyában.
154. Mohol község határozata Boka István volt községi pénztárnok biztosítékának törlése tárgyában.
155. Doroszló, Zsablya, Kula, Palona és Pacsér község határozata a szegedi siketnéma intézet anyagi támogatása tárgyában.
156. Apatin község határozata Papp Jenő III. szjegyző nyugdíjjarulékaiknak a községi pénztárból leendő fizetése tárgyában.
157. Pacsér község határozata a községi szolgák (kiesbírák) és a községi lovashadnagy fizetésének megállapítása tárgyában.
158. Felsőszentiván határozata a vágóbiztos fizetésének megállapítása tárgyában.
159. Bácsgyulafalva határozata a községi írrok lakbérátalányának megállapítása tárgyában.
160. Oszivác határozata az ovónói fizetésefelemelése tárgyában.
161. Magyarkanizsa határozata a Haynald leánynevelő intézetben létesített varró és szabászati iskola költségeihez való hozzájárulás tárgyában.
162. Topolya határozata Gaál Imre községi föld könnyvnyilvántartónak adott szabadsága tárgyában.
163. Ofutak község határozata Szeitz István községi írrok szabadsága tárgyában.
164. Titel község határozata Laczkovits József titeli községi végrehajtó szabadsága tárgyában.
165. Bácsborsód község határozata a község ház építési hátralékainak leírása tárgyában.
166. Turja község határozata a Rudolf ösztöndíj állás tárgyában.
167. Kölpény község határozata a közmunka és fogyasztási adó túlfizetések rendezése tárgyában.
168. Opalánka község határozata a behajttatlanúvá vált községi pótdadó leírása tárgyában.
169. Zenta város határozata Polyák Andrásh földbér hátralékának leírása iránt.
170. Zenta város határozata Hoffmann Sándor írrok 200 kor. fizetési előlege tárgyában.
171. Mohol község határozata behajthatlan követelések leírása tárgyában.
172. Kishegyes község határozata behajthatlan követelések leírása tárgyában.
173. Göttel Neumann Mária oklevelének meghirdetése.
174. Sipos Lovász Katalin oklevelének meghirdetése.
175. Dr. Perlesz Ede palánkai orvos kérvénye 3 havi szabadság engedélyezése iránt.
176. Schaffer Jakab állatorvos oklevelének meghirdetése.
177. Schramm Frigyes községi közigazgatási tanfolyam hallgató kérvénye segély iránt.
178. Aradi Székely-Othou kérelemlevele anyagi támogatás iránt.
179. Gróf Kreith Béla kérelme az 1848/49. ereklye gyűjtemény és Kossuth-Muzeum segélyezése iránt.
180. Özv. Tóth Istvánné kérvénye nyugdíjának és gyermekei nevelési járulékaiknak helyesbítése iránt.
181. Id. Hrubány Illés kérvénye nyugdíjának felemelése iránt.
182. Dr. Szeberényi Gyula kérvénye szolgálati évek beszámítása iránt.
183. Staudacher József árv. kiadó kérvénye nyugdíjaztatása iránt.
184. Kocsis István hivatalosolga kérvénye nyugdíjaztatása iránt.

185. Özv. Popovits Istvánné kérvénye özvegyi nyugdíj iránt.
186. Kruczler János küllödi írrokknak kérvénye a terbére folyó évben kivetett nyugdíjjarulékaiknak részbeni leírása tárgyában.
187. Bogyán 1906., Boróc 1905., Palánka 1905., Nagybaracska 1906., Tataháza 1906., Temerin 1905., Ujfutak 1906., Bácskeresztur 1906., Palánka 1904., Bácsujfalu 1905., Felső-kaból 1905., Bajmok 1904., Paripás 1905., Mohol 1905., Hercegszántó, Regőce, Tiszakálmánfalva 1906., Tündérea 1905., Doroszló 1904., Küllöd 1905., Bezdán 1905., Tündérea 1904. évi közpénztári számadásai.
188. Kishegyes 1906. évi legelő költségdíj számadása.
189. Hódás község 1906. évi Rausch-féle árvtár alap számadása.
190. Hódás község 1906. évi Rausch-féle szegény iskolásgyermekek segélyezési alap számadása.
191. Sztapár község 1906. évi fogyasztási és italadó számadása.
192. Szeghegy község 1906. évi elhagyott gyermekek segélyalap számadása.
193. Szeghegy község 1906. évi gyámpénztári számadása.
194. Csantavér 1907. évi I. só pótköltségvetése tárgyában.
195. Doroszló 1907. évi, Vaskút 1907. évi, Balsa 1907. évi I., Zsablya 1907. évi pótköltségvetése.

1342/1907. szám.

Arlejtési hirdetmény.

Felsőszentiván község előljárósága a jóváhagyott terv és költségvetés alapján az itteni új község ház építési munkálatára, mely 26014 korona 02 fillér költséggel van előirányozva, **folyó évi október hó 13-án délelőtt 9 órakor** szóbeli árverést tart, melyre a vállalkozók 10%-os bánatpénzzel meghívatnak.

A terv, költségvetés és árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Felsőszentiván, 1907. évi szeptember hó 25-én.

Szedresi Károly, Gyukity Félix,
jegyző. bíró.

Eredeti svéd gyártmányu

BOLINDERS NYERSOLAJMOTOROK
és **NYERSOLAJLOKOMOBILOK**

RUNDLÓF SZABADALMA!

Ezernél
több
üzemben!

Ezernél
több
üzemben!

Üzemük a létező legolcsóbb, legmegbízhatóbb.

Szerkezetük szabatos, könnyen érthető, könnyen hozzáférhető, — a por elől védve van. Kezeléshez nem kell gépész. Megindítás után nem kell felügyelet. Pénzügyőri felügyelet nincsen — bármely üzemhez és bárhol használhatók. Motorok 3-tól 100 lóerőig és feljebb. — Lokomobilok 5-től 20 lóerőig. Szakszerű felvilágosításokkal, árjegyzékkel, ajánlattal és referenciákkal kívánatra díjmentesen szolgálunk.

SCHVARCZ JÓZSEF ÉS TARSA gépraktár és műszaki iroda
BUDAPEST, V., Váci-körút 26. — Távirati cím „USZU” Budapest.

AGRARIA

MAGYAR GÉPFORGALMI R. TÁRS.

„AGRARIA”
Budapest, Váci-ut 2.

Kérjen minden gazda
árjegyzéket

Benzinmotorok

Benzincsőplők

Malomberendezések stb.

Levél cím: *—37

3701/1907. szám.

Pályázati hirdetés.

Dávod községben üresedésben lévő és évi 600 koronával javadalmazott irnok-végrehajtói állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom ennél fogva pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi október hó 15-ig nyújtsák be.

Baja, 1907. szeptember 25.

VOJNICH MÁTÉ,
főszolgabíró.

Ház eladás.

Apatini-ut 35. sz. ház
szabadkézből eladó. Bővebbet Apatini-ut 25. sz. a. 6-3

Akácfa-eladás.

Szilágyi Mór ügyvéd zombori lakosnak a Ferenc-csatorna melletti szállásán (a villamos telep tőszomszédságában) **100 darab szép erős akácfa eladó.** Bognárok, asztalosok vagy mások, akik e fákból vásárolni akarnak, megjelenhetnek a helyszínén **1907. október 6-án délután 2 órakor,** amidőn az akácfa darabonként vagy 5 darabként eladás alá kerülnek.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel tudomására adjuk Zombor város nagyközönségének, hogy Zomborban

tűzifa kereskedést

nyitottunk és ezzel kapcsolatosan favágással is vállalatilag foglalkozunk.

Fatelepeink a Felsővárosban a Flórián-utcában a sörházépület átellenében és Cserevka városrészben a Vaspálya-uton a városi kertészlak átellenében (volt Messinger-féle fatelep) fekszenek, és azokon mindenféle fajú és minőségű tüzelőfát rendes raktári ölemben mérsékelt árak mellett árusítunk.

Egyben tudtul adjuk azt is, hogy **motorhajtásra berendezett fűrészelő és faaprító gépünk megérkezett,** — és azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a közönség részére szintén jutányos árban vágott és felaprított fát tarthatunk raktáron és szállítunk kívánsághoz képest házhoz is. Ez esetben a faárak métermázsanként fognak számítani.

A mélyen tisztelt közönség támogatásában bizva, készséggel ajánljuk pontos és lelkiismeretes szolgálatainkat.

Zombor, 1907. évi szeptember hó 29-én.

Első Zombori Favágó Vállalat és Tűzifa Kereskedés.

294-6-1

KEIL-LAKK

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle fehér glazur fénymáz mosdók számára 90 fl.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fl.

Keil-féle padlófénymáz 90 fl.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

8-7

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

BUDAPESTEN**AZ EGYETLEN****FÜGGETLEN****ELLENZÉKI**

nagy napilap

„AZ ÚJSÁG”

Előfizetési ára:

Egész évre	28 K — fill.
Fél évre	14 K — fill.
Negyedévre	7 K — fill.
Egy hónapra	2 K 40 fill.

Megrendelési cím: „AZ ÚJSÁG” kiadóhivatala
Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.

4-3